

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny Arkusz pokazowy
<i>Przedmiot:</i>	Język łaciński i kultura antyczna
<i>Poziom:</i>	Poziom rozszerzony
<i>Formy arkusza:</i>	MJIP-R0-100, MJIP-R0-200, MJIP-R0-300, MJIP-R0-400, MJIP-R0-660, MJIP-R0-700, MJIP-R0-Q00
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	4 marca 2022 r.

Zadanie 1. (0–25)

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024 ¹	
Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>I. W zakresie kompetencji językowych: znajomość gramatyki języka łacińskiego oraz umiejętność rozumienia i tłumaczenia tekstu łacińskiego.</p> <p>Zdający zna i potrafi stosować podstawowe zjawiska morfologiczne i składniowe typowe dla języka łacińskiego. Zdający rozumie czytany ze słownikiem tekst łaciński i dokonuje poprawnego przekładu prozatorskiego tekstu łacińskiego na język polski, z wykorzystaniem słownika łacińsko-polskiego, w tłumaczeniu zachowując polską normę językową.</p>	<p>I. W zakresie kompetencji językowych. Zdający:</p> <p>3) zna i rozpoznaje formy morfologiczne i strukturę składniową tłumaczonego tekstu;</p> <p>4) identyfikuje, z wykorzystaniem posiadanej wiedzy na temat gramatyki łacińskiej, formy podstawowe słów występujących w tłumaczonym tekście;</p> <p>6) zna podstawowe techniki przekładu tekstu łacińskiego;</p> <p>7) zna zasady tworzenia spójnego i zgodnego z polską normą językową przekładu z języka łacińskiego na język polski;</p> <p>8) dokonuje następujących transformacji [...]:</p> <p>o) potrafi korzystać ze słownika łacińsko-polskiego podczas sporządzania przekładu,</p> <p>p) potrafi w przypadku wyrazów wieloznacznych wybrać znaczenie odpowiednie dla kontekstu/tematyki tłumaczonego tekstu,</p> <p>q) dokonuje poprawnego przekładu prozatorskiego tekstu łacińskiego z zakresu tekstów określonych w kanonie na język polski, w tłumaczeniu zachowując polską normę językową.</p>

Zasady oceniania

Zdanie	Elementy podlegające ocenie	Punktacja	
		częstkowa	maks.
1. Duodequadragesima annos tyrannus Syracusanorum fuit Dionysius.	Struktura zdania (podmiot, orzeczenie imienne w perfectum, liczebnik)	0–1–2	2
2. Qui bonis parentibus atque honesto loco natus est abundabatque et aequalium familiaritatibus et propinquorum	Verbum deponens; nawiązanie względne	0–1–2	5
	Orzeczenie (imperfectum)	0–1	

¹ Komunikat o wymaganiach egzaminacyjnych obowiązujących w roku 2023 i 2024, <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/wymagania-egzaminacyjne-obowiazujace-na-egzaminie-maturalnym-w-roku-2023-i-2024>

	tamen credebat eorum nemini	Orzeczenie (imperfectum); genetivus partitivus	0–1–2	
3.	Etiam [...] tondere filias suas docuit.	Zdanie główne (perfectum)	0–1	2
	ne tonsori collum committeret	Zdanie okolicznikowe celu	0–1	
4.	Ita sordido ancillarique artificio regiae virgines tondebant barbam et capillos patris.	Orzeczenie (imperfectum); struktura zdania (funkcje przypadków)	0–1–2	2
5.	Et tamen ab eis ipsis [...] ferrum removit instituitque,	Zaimki; orzeczenia (perfectum)	0–1	3
	cum iam essent adultae	Zdanie okolicznikowe czasu	0–1	
	ut candentibus iuglandium putaminibus barbam sibi et capillum adurerent.	Zdanie dopełnieniowe	0–1	
6.	Dionysius [...] adolescentulo tradidisse gladium dicitur.	Składnia NCI; dopełnienie bliższe i dalsze	0–1–2	4
	cum pila ludere vellet	Zdanie okolicznikowe (czasu lub przyczyny)	0–1	
	studiose enim id factitabat	Przysłówek; orzeczenie (imperfectum)	0–1	
7.	Cum quidam familiaris iocans dixisset:	Zdanie okolicznikowe (czasu lub przyczyny); participium praesentis activi	0–1–2	7
	„huic quidem vitam tuam committis”	Struktura zdania (dopełnienie bliższe i dalsze; orzeczenie w praesens)	0–1	
	adrisissetque adolescens,	Zdanie okolicznikowe (czasu lub przyczyny)	0–1	
	utrumque iussit interfici:	Składnia ACI	0–1	
	alterum, cum modum demonstravisset interimendi sui, alterum, cum dictum id risu adprobavisset.	Zdania okolicznikowe przyczyny;	0–1–2	
Razem				25

Przykładowe rozwiązanie

Dionizjusz był tyranem Syrakuzczyków przez 38 lat. On (dosł. on to lub który to) urodził się w dobrej rodzinie i w znakomitym rodzie oraz utrzymywał bliskie relacje z rówieśnikami i krewnymi, jednak nikomu z nich nie ufał. Nauczył także swoje córki golenia brody (dosł. golić), żeby nie oddawać szyi w ręce golibrody (dosł. nie powierzać szyi golibrodzie). W ten sposób królewskie dziewczęta, parając się brudnym i typowym dla niewolnicy zajęciem, goliły brodę i strzygły włosy ojca. Ale nawet im, gdy już dorosły, odebrał żelazne przybory i zarządził, żeby opalały mu brodę i włosy rozżarzonymi łupinami orzechów. Mówi się, że Dionizjusz, gdy chciał grać w piłkę (lub ponieważ chciał grać w piłkę) – a robił to z zamiłowaniem – przekazał miecz młodzieńcowi. Gdy pewien krewny, żartując, powiedział: „temu powierzasz swoje życie”, i gdy chłopiec roześmiał się, [Dionizjusz] rozkazał, aby obaj zostali zabici: pierwszy, ponieważ wskazał sposób zabicia go, a drugi, ponieważ śmiechem poparł te słowa.

Zadanie 2. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. W zakresie kompetencji językowych: znajomość gramatyki języka łacińskiego [...]. Zdający zna i potrafi stosować podstawowe zjawiska morfologiczne i składniowe typowe dla języka łacińskiego. [...].	I. W zakresie kompetencji językowych. Zdający: 1) zna i rozpoznaje następujące formy morfologiczne z zakresu gramatyki języka łacińskiego: g) zasady tworzenia [...] przysłówków pochodzących od przymiotników deklinacji I–III; 8) dokonuje [...] transformacji gramatycznych w zakresie morfologii: f) tworzy [...] przysłówki pochodzące od przymiotników deklinacji I–III.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne podanie dwóch form przysłówków.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Przymiotnik	Przysówek
bonus, -a, -um	bene
honestus, -a, -um	honeste

Zadanie 3. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. W zakresie kompetencji językowych: znajomość gramatyki języka łacińskiego [...]. Zdający zna i potrafi stosować podstawowe zjawiska morfologiczne i składniowe typowe dla języka łacińskiego. [...].	I. W zakresie kompetencji językowych. Zdający: 2) zna i rozpoznaje następujące zjawiska składniowe z zakresu gramatyki języka łacińskiego: e) następujące typy zdań podrzędnych w języku łacińskim: zdania okolicznikowe [...]. przyczyny [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

B

Zadanie 4. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
II. W zakresie kompetencji interkulturowych: znajomość kultury i tradycji antycznej oraz jej wpływu na kultury późniejsze. [...]	II. W zakresie kompetencji kulturowych. Zdający: 2) posiada podstawową wiedzę o następujących kluczowych zjawiskach z zakresu historii starożytnej: a) historia Grecji: – wielka kolonizacja.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

D

Zadanie 5. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>II. W zakresie kompetencji kulturowych: znajomość kultury i tradycji antycznej oraz jej wpływu na kultury późniejsze. Zdający zna, rozumie i interpretuje zjawiska i teksty kultury antycznej, umieszczając je we właściwym dla nich kontekście i zauważając ich cechy charakterystyczne, oraz rozpoznaje i interpretuje elementy tradycji antycznej w tekstach kultury późniejszej.</p>	<p>II. W zakresie kompetencji kulturowych. Zdający: 2) posiada podstawową wiedzę o następujących kluczowych zjawiskach z zakresu historii starożytnej: a) historia Grecji: – wielka kolonizacja, b) historia Rzymu: – ekspansja terytorialna Rzymu i podboje [...], – wojny punickie [...]; 9) potrafi scharakteryzować i poddać interpretacji [...] następujące kluczowe zjawiska z zakresu historii starożytnej: a) historia Grecji: – wielka kolonizacja, b) historia Rzymu: – ekspansja terytorialna Rzymu i podboje [...], – wojny punickie [...].</p>

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne zaznaczenie trzech odpowiedzi.

1 pkt – poprawne zaznaczenie dwóch odpowiedzi.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. P

2. P

3. F

Zadanie 6. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. W zakresie kompetencji językowych: znajomość gramatyki języka łacińskiego [...]. Zdający zna i potrafi stosować podstawowe zjawiska morfologiczne i składniowe typowe dla języka łacińskiego. [...].	I. W zakresie kompetencji językowych. Zdający: 8) dokonuje [...] transformacji gramatycznych w zakresie morfologii: k) dokonuje następujących transformacji gramatycznych w zakresie zjawisk składniowych: – przekształca strukturę składniową zdania łacińskiego, – przy przekształcania zdań zawierających charakterystyczne dla łaciny zjawiska składniowe poprawnie posługuje się następującymi funkcjami składniowymi i semantycznymi [...] <i>dativus possessivus</i> .

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Tyranno filiae et filii erant.

Zadanie 7. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. W zakresie kompetencji językowych: znajomość gramatyki języka łacińskiego [...]. Zdający zna i potrafi stosować podstawowe zjawiska morfologiczne i składniowe typowe dla języka łacińskiego. [...].	I. W zakresie kompetencji językowych. Zdający: 2) zna i rozpoznaje następujące zjawiska składniowe z zakresu gramatyki języka łacińskiego: b) strukturę składniową zdania w stronie czynnej i biernej; 8) dokonuje [...] transformacji gramatycznych w zakresie morfologii: k) dokonuje następujących transformacji gramatycznych w zakresie zjawisk składniowych: – przekształca strukturę składniową zdania łacińskiego.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Rex iniustus a civibus expulsus est.

Zadanie 8. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
II. W zakresie kompetencji kulturowych: znajomość kultury i tradycji antycznej oraz jej wpływu na kultury późniejsze. Zdający zna, rozumie i interpretuje zjawiska i teksty kultury antycznej, umieszczając je we właściwym dla nich kontekście i zauważając ich cechy charakterystyczne, oraz rozpoznaje i interpretuje elementy tradycji antycznej w tekstach kultury późniejszej.	II. W zakresie kompetencji kulturowych. Zdający: 1) posiada podstawową wiedzę o następujących kluczowych zjawiskach z zakresu mitologii greckiej i rzymskiej: d) mity o wojnie trojańskiej i powrocie bohaterów spod Troi, e) mity aitiologiczne, wyjaśniające powstanie zjawisk i rzeczy, h) mity o powstaniu Rzymu.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne wpisanie imion trzech postaci.

1 pkt – poprawne wpisanie imion dwóch postaci.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

A. Agamemnon

B. Romulus

C. Minos

Zadanie 9. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
II. W zakresie kompetencji kulturowych: znajomość kultury i tradycji antycznej oraz jej wpływu na kultury późniejsze. [...]	II. W zakresie kompetencji kulturowych. Zdający: 1) posiada podstawową wiedzę o następujących kluczowych zjawiskach z zakresu historii starożytnej: a) historia Grecji: – podboje Aleksandra Wielkiego.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

B

Zadanie 10. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>II. W zakresie kompetencji kulturowych: znajomość kultury i tradycji antycznej oraz jej wpływu na kultury późniejsze. Zdający zna, rozumie i interpretuje zjawiska i teksty kultury antycznej, umieszczając je we właściwym dla nich kontekście i zauważając ich cechy charakterystyczne, oraz rozpoznaje i interpretuje elementy tradycji antycznej w tekstach kultury późniejszej.</p>	<p>II. W zakresie kompetencji kulturowych. Zdający: 2) posiada podstawową wiedzę o następujących kluczowych zjawiskach z zakresu historii starożytnej: b) historia Rzymu: – ekspansja terytorialna Rzymu i podboje; prowincje rzymskie, – upadek republiki i dyktatura Cezara; kluczowe postacie życia publicznego późnej republiki: Cezar [...]. 9) potrafi scharakteryzować i poddać interpretacji uwzględniającej właściwy kontekst kulturowy następujące kluczowe zjawiska z zakresu historii starożytnej: b) historia Rzymu: – ekspansja terytorialna Rzymu i podboje; prowincje rzymskie, – upadek republiki i dyktatura Cezara; kluczowe postacie życia publicznego późnej republiki: Cezar [...].</p>

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne wyjaśnienie znaczenia związku frazeologicznego i podanie wydarzenia historycznego w dwóch przykładach.

1 pkt – poprawne wyjaśnienie znaczenia związku frazeologicznego i podanie wydarzenia historycznego w jednym przykładzie.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub błędna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

A.

Znaczenie: Zwycięstwo osiągnięte nadmiernym kosztem, nieproporcjonalnie dużym wobec osiągniętych skutków.

Wydarzenie historyczne: Wojna Rzymian z Pyrrusem i bitwa pod Ausculum (279 r. p.n.e.).

B.

Znaczenie: Podjęcie nieodwołalnej decyzji.

Wydarzenie historyczne: Przekroczenie przez Cezara rzeki Rubikon (49 r. p.n.e.) / rozpoczęcie wojny domowej w republice rzymskiej przeciwko Pompeuszowi.

Zadanie 11. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>II. W zakresie kompetencji kulturowych: znajomość kultury i tradycji antycznej oraz jej wpływu na kultury późniejsze. Zdający zna, rozumie i interpretuje zjawiska i teksty kultury antycznej, umieszczając je we właściwym dla nich kontekście i zauważając ich cechy charakterystyczne, oraz rozpoznaje i interpretuje elementy tradycji antycznej w tekstach kultury późniejszej.</p>	<p>II. W zakresie kompetencji kulturowych. Zdający:</p> <p>2) posiada podstawową wiedzę o następujących kluczowych zjawiskach z zakresu historii starożytnej:</p> <p>b) historia Rzymu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – droga do władzy i panowanie Oktawiana Augusta, – formy ustrojowe w Rzymie: republika, pryncypat; <p>9) potrafi scharakteryzować i poddać interpretacji uwzględniającej właściwy kontekst kulturowy następujące kluczowe zjawiska z zakresu historii starożytnej:</p> <p>b) historia Rzymu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – droga do władzy i panowanie Oktawiana Augusta, – formy ustrojowe w Rzymie: republika, pryncypat.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Rządy Oktawiana Augusta określane są jako „komedia republiki”, ponieważ princeps, zachowując pozory ustroju republikańskiego, w rzeczywistości sprawował pełnię władzy, a senat, zgromadzenia i urzędnicy nie mieli realnego wpływu na rządzenie państwem. Teoretycznie w tym czasie funkcjonował ustrój republikański i istniały wszystkie republikańskie urzędy, ale były one albo sprawowane przez samego Oktawiana albo przez jego zwolenników. Princeps posiadał także kompetencje cenzora i mógł ustalać listę senatorów, dzięki czemu sprawował kontrolę nad senatem.

Zadanie 12. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
<p>II. W zakresie kompetencji kulturowych: znajomość kultury i tradycji antycznej oraz jej wpływu na kultury późniejsze. Zdający zna, rozumie i interpretuje zjawiska i teksty kultury antycznej [...].</p>	<p>II. W zakresie kompetencji kulturowych. Zdający:</p> <p>5) posiada podstawową wiedzę o następujących kluczowych zjawiskach z zakresu kultury materialnej w starożytności:</p> <p>b) kluczowe postacie i dzieła rzeźby greckiej: [...] Poliklet (<i>Doryforos</i>), [...] Praksyteles (<i>Wenus z Knidos</i>), Lizyp (<i>Apoksyomenos</i> [...]) [...].</p>

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne podanie trzech tytułów rzeźb.

1 pkt – poprawne podanie dwóch tytułów rzeźb.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. Apoksyomenos

2. Wenus z Knidos

3. Doryforos

Zadanie 13. (0–5)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>II. W zakresie kompetencji kulturowych: znajomość kultury i tradycji antycznej oraz jej wpływu na kultury późniejsze. Zdający zna, rozumie i interpretuje zjawiska i teksty kultury antycznej, umieszczając je we właściwym dla nich kontekście i zauważając ich cechy charakterystyczne, oraz rozpoznaje i interpretuje elementy tradycji antycznej w tekstach kultury późniejszej.</p> <p>III. W zakresie kompetencji społecznych: świadomość roli antyku w kształtowaniu się kultury i tożsamości polskiej oraz znaczenia kultury grecko-rzymskiej dla kultury europejskiej i światowej. Zdający ma świadomość znaczenia tradycji antycznej dla kształtowania się i rozwoju kultury polskiej i światowej.</p>	<p>II. W zakresie kompetencji kulturowych. Zdający:</p> <p>7) posiada podstawową wiedzę o następujących kluczowych zjawiskach z zakresu tradycji antycznej i recepcji antyku:</p> <p>b) przetworzenia motywów kulturowych greckich [...] w kulturze późniejszej polskiej i światowej na płaszczyznach: [...] sztuk plastycznych [...];</p> <p>14) potrafi rozpoznać i poddać interpretacji w kontekście kultury greckiej [...] następujące kluczowe zjawiska z zakresu tradycji antycznej i recepcji antyku:</p> <p>a) obecność tradycji greckiej i rzymskiej we współczesnym życiu publicznym i kulturalnym,</p> <p>b) przetworzenia motywów kulturowych greckich i rzymskich w kulturze późniejszej polskiej i światowej na płaszczyznach: [...] sztuk plastycznych [...].</p> <p>III. W zakresie kompetencji społecznych. Zdający:</p> <p>1) dostrzega znaczenie języka łacińskiego oraz kultury starożytnej Grecji i Rzymu dla kultury polskiej [...];</p> <p>2) jest świadomy antycznych korzeni kultury polskiej, europejskiej i światowej.</p>

Zasady oceniania

5 pkt – poprawne rozwiązanie zadania, w tym:

- 1 pkt – poprawne opisanie sceny wraz z rozpoznaniem kluczowej postaci.
- 1 pkt – rozpoznanie i wskazanie mitu, do którego nawiązuje źródło.
- 1 pkt – interpretacja źródła we właściwym kontekście kulturowym.
- 1 pkt – wyjaśnienie uniwersalnego przekazu sceny.
- 1 pkt – spójna forma wypowiedzi i poprawność językowa.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Obraz przedstawia Narcyza, który w mitologii greckiej opisywany jest jako młodzieniec o wyjątkowej urodzie. Narcyz był myśliwym i zwykle spędzał czas w lesie. Ze względu na swoją wyjątkową urodę cieszył się dużym powodzeniem wśród nimf. Narcyz nie odwzajemnił jednak uczucia żadnej z nich. Pewnego dnia, nachylając się nad strumieniem ujrzał własne odbicie. Dostrzegł wtedy własną urodę i się w sobie zakochał. Uczucie to było tak silne, że Narcyz nieustannie wpatrywał się w swoje odbicie aż umarł. W literaturze rzymskiej postać Narcyza przedstawiona została przez Owidiusza w dziele *Metamorfozy (Przemiany)*.

Narcyz jest dziś symbolem osoby, która popada w samouwielbienie i skupia się tylko na sobie. Wizerunek Narcyza na zamieszczonej reprodukcji został uwspółcześniony. Młodzieniec otoczony jest dobrami materialnymi, takimi jak samochody, drogie torebki czy perfumy. Pokazuje to miłość do samego siebie, która może być realizowana poprzez potrzebę otaczania się drogimi i firmowymi przedmiotami. Postać Narcyza posiada uniwersalny przekaz, ponieważ odwołuje się do cech osobowości oraz zachowań ludzi. Jest to archetyp egocentryka i egoisty, skupionego na sobie i własnych potrzebach, a tego typu postawy spotykane są we wszystkich kulturach i niezależnie od czasów. Można powiedzieć, że są nieodłącznym elementem natury ludzkiej.

Zadanie 14. (0–5)

Projekt wymagań egzaminacyjnych 2023	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>II. W zakresie kompetencji kulturowych: znajomość kultury i tradycji antycznej oraz jej wpływu na kultury późniejsze. Zdający zna, rozumie i interpretuje zjawiska i teksty kultury antycznej, umieszczając je we właściwym dla nich kontekście i zauważając ich cechy charakterystyczne, oraz rozpoznaje i interpretuje elementy tradycji antycznej w tekstach kultury późniejszej.</p> <p>III. W zakresie kompetencji społecznych: świadomość roli antyku w kształtowaniu się kultury i tożsamości polskiej oraz znaczenia kultury grecko-rzymskiej dla kultury europejskiej i światowej. Zdający ma świadomość znaczenia tradycji antycznej dla kształtowania się i rozwoju kultury polskiej i światowej.</p>	<p>II. W zakresie kompetencji kulturowych. Zdający:</p> <p>7) posiada podstawową wiedzę o następujących kluczowych zjawiskach z zakresu tradycji antycznej i recepcji antyku:</p> <p>a) obecność tradycji greckiej i rzymskiej we współczesnym życiu publicznym i kulturalnym,</p> <p>b) przetworzenia motywów kulturowych greckich i rzymskich w kulturze późniejszej, polskiej i światowej na płaszczyznach: literackiej [...];</p> <p>14) potrafi rozpoznać i poddać interpretacji w kontekście kultury greckiej i rzymskiej oraz kultur późniejszych następujące kluczowe zjawiska z zakresu tradycji</p>

	<p>antycznej i recepcji antyku:</p> <p>a) obecność tradycji greckiej i rzymskiej we współczesnym życiu publicznym i kulturalnym,</p> <p>b) przetworzenia motywów kulturowych greckich i rzymskich w kulturze późniejszej polskiej i światowej na płaszczyznach: literackiej [...].</p> <p>III. W zakresie kompetencji społecznych.</p> <p>Zdający:</p> <p>1) dostrzega znaczenie języka łacińskiego oraz kultury starożytnej Grecji i Rzymu dla kultury polskiej, europejskiej i światowej;</p> <p>2) jest świadomy antycznych korzeni kultury polskiej, europejskiej i światowej.</p>
--	--

Zasady oceniania

5 pkt – poprawne rozwiązanie zadania, w tym:

1 pkt – poprawne przetłumaczenie dewizy.

1 pkt – prawidłowa interpretacja dewizy.

1 pkt – wyjaśnienie uniwersalnego charakteru dewizy.

1 pkt – wskazanie dziedziny życia, w której podana dewiza może mieć zastosowanie wraz z uzasadnieniem swojego stanowiska.

1 pkt – spójna forma wypowiedzi i poprawność językowa.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Dewiza „Cedant arma togae” oznacza: Niech oręż ustąpi todze.

Dewiza ta wyraża uniwersalną treść, jest to bowiem wezwanie do unikania stosowania przemocy. Oręż symbolizuje konflikt, a toga pokój, wykształcenie i rozumowe, racjonalne drogi rozwiązywania sporów. Dewiza ta może odnosić się do szeroko rozumianych idei dyplomatycznych, w których pokój jest wartością nadrzędną, a zatem przede wszystkim ma zastosowanie w polityce. W przypadku sytuacji konfliktowych należy dołożyć wszelkich starań, aby zakończyć spór na drodze dyplomatycznych i pokojowych pertraktacji, aby uniknąć konfliktu zbrojnego. Ponadto dewiza ta może mieć zastosowanie w życiu codziennym i w kontekście prywatnych, indywidualnych sporów, w których nie należy dopuszczać się stosowania przemocy, a wszelkie konflikty należy rozwiązywać pokojowymi metodami poprzez rozmowę, a w ostateczności na drodze sądowej. W tym kontekście toga symbolizuje także sprawiedliwość i stosowanie prawa. Prezentowana dewiza odnosi się więc do uniwersalnych wartości, poprzez promowanie pokoju, sprawiedliwości, zgody i unikania konfliktów oraz negocjacji i arbitrażu w rozwiązywaniu zaistniałych sporów.